PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH

Mirosław Wróblewski

Warszawa, 02.11.2026 r.

DPNT.413.35.2026

Pan
Waldemar Żurek
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

działając na podstawie art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych[1] zwracam się z uprzejmą prośbą i wnioskiem o podjęcie prac legislacyjnych mających na celu **uzupełnienie odpowiednich wykazów stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej o stanowisko inspektora ochrony danych (IOD) i stanowisko zastępcy inspektora ochrony danych (zastępcy IOD).**

Obecnie ani stanowisko inspektora ochrony danych, ani jego zastępcy nie jest wymienione w żadnym z wykazów stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Wykazy takie stanowią załączniki do rozporządzeń wykonawczych do ustawy o Służbie Więziennej[2], regulujących kwestie pełnienia służby przez funkcjonariuszy oraz zatrudnienia pracowników w Służbie Więziennej, tj. do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 2023 r. w sprawie stanowisk służbowych oraz stopni funkcjonariuszy Służby Więziennej[3], rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie określenia stanowisk w Służbie Więziennej, na których służbę mogą pełnić wyłącznie funkcjonariusze[4] oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów i wykazu stanowisk, na których pracownicy jednostek

[1] Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781 ze zm., nazywanej dalej ustawą z dnia 10 maja 2018 r.) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych może występować do właściwych organów z wnioskami o podjęcie inicjatywy ustawodawczej albo o wydanie lub zmianę aktów prawnych w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych.
[2] Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1750 ze zm.).
[3] Dz. U. z 2026 r. poz. 181.
[4] Dz. U. z 2025 r. poz. 1102.

organizacyjnych Służby Więziennej są zatrudniani na zasadach określonych w przepisach o pracownikach urzędów państwowych[5].

Istniejąca w ww. architekturze stanowisk luka, polegająca na nieuwzględnieniu w niej stanowiska IOD i zastępcy IOD, utrudnia właściwe wywiązywanie się z obowiązków związanych z wyznaczeniem IOD oraz w stosownych przypadkach z wyznaczeniem osoby zastępującej IOD.

Przepisy o ochronie danych osobowych nakładają na wielu administratorów i podmioty przetwarzające obowiązek wyznaczenia inspektora ochrony danych. Obowiązek ten może wynikać z:

1) rozporządzenia 2016/679[6] w związku z ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych,
2) ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości[7].

Jednostki organizacyjne Służby Więziennej co do zasady zobowiązane są do wyznaczenia IOD na podstawie obu ww. regulacji (tj. na podstawie art. 37 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679 w związku z art. 9 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. oraz na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.).

Wskazane powyżej akty prawne przewidują również możliwość wyznaczenia zastępcy inspektora ochrony danych, który będzie pełnił tę funkcję podczas nieobecności IOD (art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. i art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.).

Wprowadzenie obowiązku wyznaczenia IOD oraz możliwości wyznaczenia zastępcy IOD ma zapewnić organom i podmiotom publicznym profesjonalne wsparcie w zakresie właściwego stosowania przepisów o ochronie danych osobowych.

W ww. regulacjach określone zostały wymagania wobec osoby, która może zostać wyznaczona do pełnienia funkcji IOD, oraz status i zadania IOD.

Zgodnie z art. 37 ust. 5 rozporządzenia 2016/679 i art. 46 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r**. inspektor ochrony danych jest wyznaczany na podstawie kwalifikacji zawodowych, a w szczególności wiedzy fachowej na temat prawa i praktyk w dziedzinie ochrony danych oraz umiejętności wypełnienia zadań**, o których

[5] Dz. U. z 2026 r. poz. 578.
[6] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.), dalej jako „rozporządzenie 2016/679”.
[7] Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206, zwana dalej „ustawą z dnia 14 grudnia 2018 r.”), implementująca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylającej decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 89 ze zm.).

mowa w art. 39 rozporządzenia 2016/679 oraz art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.

Ponadto inspektor powinien być w stanie wykonywać swoje obowiązki i zadania w sposób niezależny. Obowiązkiem kierownictwa podmiotu publicznego jest też zapewnienie odpowiedniego wsparcia IOD w wypełnianiu przez niego zadań, zapewniając mu niezbędne do tego zasoby oraz dostęp do danych osobowych i operacji przetwarzania, a także zasoby niezbędne do utrzymania jego wiedzy fachowej (art. 38 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 i art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.). Ponadto do obowiązków administratorów należy zapewnienie, aby inspektor ochrony danych:

- **podlegał bezpośrednio najwyższemu kierownictwu podmiotu publicznego** (art. 38 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, art. 46 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.),
- miał zapewniony udział we wszystkich zagadnieniach związanych z ochroną danych osobowych (art. 38 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, art. 46 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.),
- nie otrzymywał instrukcji dotyczących wykonywania zadań (art. 38 ust. 3 rozporządzenia 2016/679),
- nie został odwołany lub ukarany za wypełnianie przez niego jego zadań (art. 38 ust. 3 rozporządzenia 2016/679),
- nie otrzymywał innych zadań i obowiązków, jeśli mogłyby one spowodować konflikt interesów (art. 38 ust. 6 rozporządzenia 2016/679, art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.).

W odniesieniu do zakazu nakładania na inspektora dodatkowych zadań mogących spowodować konflikt interesów należy dodać, że wymóg ten zobowiązuje kierownictwo podmiotu, który wyznaczył IOD, w każdej konkretnej sytuacji do starannego przeanalizowania, czy jakiekolwiek inne zadania czy funkcje, jakimi zamierzałby obarczyć inspektora, nie utrudniłyby mu właściwego wykonywania jego obowiązków określonych w art. 39 rozporządzenia 2016/679 i w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.

Z konfliktem interesów mamy do czynienia w sytuacji, gdy nie sposób pogodzić prawidłowej realizacji zadań inspektora ochrony danych z wykonywaniem innych zadań, między którymi istnieje (bądź może istnieć) niezgodność (sprzeczność) uniemożliwiająca należyte ich wykonywanie. Konflikt interesów może być także wynikiem nadmiaru obowiązków powierzonych do realizacji inspektorowi ochrony danych w sytuacji, gdy inspektor będzie musiał wybierać, które z obowiązków będzie wykonywał, a którego wykonać nie zdoła ze względu na brak czasu potrzebnego na jego realizację. W tym zakresie brane muszą być pod uwagę rozmaite i liczne czynniki, np. ilość czasu potrzebnego na wykonywanie poszczególnych obowiązków, stopień skomplikowania i wagi zadań, rezerwa czasowa na nieplanowane zadania, ilość i rodzaj danych osobowych oraz procesów i systemów informatycznych służących do ich przetwarzania. Problem ten staje się szczególnie istotny w kontekście nowych obowiązków ustawowych nakładanych na podmioty publiczne, które bezpośrednio lub pośrednio mogą dodatkowo obciążyć IOD

(np. kwestie dotyczące monitorowania i doradzania w zakresie przeciwdziałania cyberzagrożeniom).

Jednocześnie należy zauważyć, w odniesieniu do zastępcy IOD w ww. regulacjach prawnych postanowiono, że **w związku z wykonywaniem obowiązków inspektora w czasie jego nieobecności, do osoby go zastępującej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące inspektora ochrony danych** (art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. i art. 46 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r.). Oznacza to w szczególności, że zastępca IOD musi w szczególności spełniać kryteria kwalifikacyjne analogiczne do IOD, a także, że podlega on bezpośrednio kierownikowi jednostki organizacyjnej.

Sygnały kierowane do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych wskazują, że nieuwzględnienie stanowiska inspektora ochrony danych wśród stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej utrudnia w szczególności zatrudnienie na odrębnym stanowisku inspektora ochrony danych, a także powoduje przypisywanie obowiązków IOD w formie dodatkowych zadań osobom wykonującym już inne zadania, nawet w sytuacjach, gdy może to powodować konflikt interesów, którego zakazuje art. 38 ust. 6 rozporządzenia 2016/679 oraz art. 47 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. W takiej sytuacji trudno jest też administratorowi zapewnić, aby IOD podlegał najwyższemu kierownictwu, jak wymaga tego art. 38 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 oraz art. 46 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. Jednocześnie warto zauważyć, że tożsame problemy odnoszą się do stanowiska zastępcy inspektora ochrony danych.

Ponadto informuję, że sygnały dotyczące nieuwzględnienia stanowiska inspektora ochrony danych w wykazie stanowisk służbowych w Służbie Więziennej oraz trudności i negatywnych skutków z tego wynikających wpływały do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych już w pierwszym okresie stosowania rozporządzenia 2016/679. Podzielając opinię o potrzebie interwencji w sprawie tego problemu w dniu 10 lipca 2019 r. Prezes UODO skierował wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości[8]. Pozostało ono niestety wówczas bez odpowiedzi.

Podsumowując należy stwierdzić, że brak wyodrębnienia stanowisk IOD i zastępcy IOD wśród stanowisk służbowych w Służbie Więziennej wyklucza lub utrudnia przyjmowanie rozwiązań gwarantujących IOD/zastępcy IOD niezależne i skuteczne wykonywanie tej funkcji. Sytuacja taka może niekorzystnie wpływać na poziom ochrony danych osobowych, przestrzeganie obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz prawidłowe wypełnianie zadań nałożonych na inspektora ochrony danych na mocy ww. przepisów.

Z powyższych względów uzasadnione jest zatem podjęcie działań mających na celu uzupełnienie wykazów stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej o stanowisko inspektora ochrony danych i stanowisko zastępcy inspektora ochrony danych. Przy czym warto wziąć pod uwagę, że zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej pełnią służbę funkcjonariusze oraz mogą być zatrudnieni pracownicy. Dla każdej z tych grup istnieją oddzielne wykazy stanowisk. Z tego względu, w ocenie Prezesa UODO, uzasadnione jest

[8] Sygn. ZWAD.071.6.2019.

uzupełnienie o wskazane stanowiska wykazów dotyczących zarówno funkcjonariuszy, jak i pracowników. To pozwoliłoby administratorom (podmiotom zobowiązanym do wyznaczania osób do pełnienia tych funkcji) działającym w systemie służby więziennej na dokonanie wyboru i wyznaczenie inspektora (a także zastępcy inspektora ochrony danych) albo spośród funkcjonariuszy albo spośród pracowników.

Niezbędne jest przy tym, aby uzupełnianie wykazów o stanowisko inspektora ochrony danych i stanowisko zastępcy inspektora ochrony danych nastąpiło z poszanowaniem statusu przewidzianego dla tych funkcji. W szczególności – jak wyżej wskazano – należy zadbać o to, aby osoby zajmujące te stanowiska podlegały bezpośrednio najwyższemu kierownictwu, a także aby przy wykonywaniu swoich zadań nie były narażone na konflikt interesów, o którym mowa jest powyżej.

Warto wskazać w tym miejscu na przykłady dostosowania przepisów innych aktów prawnych do regulacji w zakresie ochrony danych osobowych, poprzez wyodrębnienie stanowiska inspektora ochrony danych i zastępcy inspektora ochrony danych:

a) rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych[9], w którym dodano stanowisko inspektora ochrony danych i stanowisko zastępcy inspektora ochrony danych,

b) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie stanowisk i wymaganych kwalifikacji urzędników sądowych i innych pracowników oraz szczegółowych zasad wynagradzania referendarzy sądowych, starszych referendarzy sądowych, asystentów sędziów, starszych asystentów sędziów, urzędników oraz innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych[10]; w załączniku nr 1, tabela A, odnośnie do stanowisk, zaszeregowań i kwalifikacji urzędników sądowych i innych pracowników wojewódzkich sądów administracyjnych, na mocy nowelizacji z dnia 26 października 2018 r., dodano stanowisko inspektora ochrony danych (l.p. 8 w tabeli A).

c) rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 października 2025 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy[11]; stanowisko inspektora ochrony danych zostało uwzględnione w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy pod nr 242212.

Mając na uwadze cele i zadania Służby Więziennej **zwracam się zatem do Pana Ministra z uprzejmą prośbą i wnioskiem o zainicjowanie działań legislacyjnych zmierzających do odpowiedniego uwzględnienia stanowisk inspektora ochrony danych oraz zastępcy inspektora ochrony danych w powołanych powyżej rozporządzeniach wykonawczych odnoszących się do określenia stanowisk służbowych w Służbie Więziennej, co pozwoli zapewnić osobom pełniącym te funkcję odpowiednie warunki do prawidłowego wykonywania ich zadań, a podmiotom, które ich wyznaczają, spełnienie wymagań co do zapewnienia**

[9] Dz. U. z 2024 r. poz. 1638 ze zm.
[10] Dz. U. z 2024 r. poz. 822 ze zm.
[11] Dz. U. z 2025 r. poz. 1534.

odpowiedniego statusu IOD/zastępcy IOD wynikających z obowiązujących regulacji w zakresie ochrony danych osobowych.

Jednocześnie Urząd Ochrony Danych Osobowych oferuje wsparcie eksperckie w ocenie zgodności przyjmowanych w tym zakresie regulacji z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych.

Uprzejmie proszę Pana Ministra, na podstawie art. 52 ust. 3 ustawy 10 maja 2018 r., o udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych